

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mel-
lőállomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 9—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz.
(Arany Bika bérház) félemelet. Telefon: 113. (7 mel-
lőállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

Csinján az államosítással!

Az államosítás kérdése immár egy év óta napirenden van. A munkáspártok állandóan ébreten tartják a kérdést, ami részükre érthető is, hiszen programjukban a szocializmus teljes érvényrejutatása, vagyis az egész vonalon a kollektívizmus bevezetése első rendben szerepel.

Aki azonban a magyar népi felépítést, gazdasági beállítottságát ismeri, az bizonyára rájön arra, hogy Magyarország *nincs helye a nyakló nélküli államosításnak*, nem is lenne célravezető, nem lenne eredményes és több kárt csinálna, mintha hasznol. Nagy Ferenc miniszterelnök, ugysis mint a többséget képviselő Kisgazda Párt elnöke megmondotta nyíltan és őszintén, hogy mi a párt álláspontja az államosítás kérdésében. Ez az álláspont számot vet a haladó időkkel, a tényleg fennálló szükségletekkel, de ugyanakkor megvonta azt a hátravonalt, ameddig az államosítás területén elneheztünk. A Függetlenségi Front közös nyilatkozatában foglalták a párt állja, szükségesnek tartja a program végrehajtását, de *további államosításra a párt felfogása és szándéka szerint csak akkor kerülhet sor, ha az egész magyar nép érdekeit szolgálja a stabilizációnak és az államháztartás egyensúlyát nem ingatja meg.*

Hogy milyen helyes felfogás ez, utalhatunk a csehországi példára, ahol a marxista pártok előretörése folytán az államosítás nagy tempóban halad, viszont *hütes kimutatás szerint az ott folyó államosítás hetenkint 280 millió koronájába kerül a csehszlovák államnak.* Emmit fizet rá a csehszlovák állam saját vállalataira. Felesleges talán hangsúlyoznunk, hogy a győztesek oldalán álló és gazdaságilag igen megerősödött és háborús terheket nem vállaló Csehszlovákia megengedheti magának azt a fényűzést, hogy az államosításra ráfizethessen, de *nem engedhetnének meg magunknak mi, szegény, lerongyolódott Magyarország, mert hiszen magát a nehezen elért stabilizációt veszélyeztetnének az államosított üzemek deficitjével.*

Nem szabad azt sem gondolni, hogy az államosítás olcsóbb termelést, olcsóbb árakat, több munkás foglalkoztatását jelenti és hogy ezáltal az esetleges visszaélések feltétlenül bizonyossággal elkerülhetők. A malmoknál ez a legfőbb érve a tulajdonlank.

Már azért is kétkedni kell az államosított üzemek termelésének olcsóságában, mert tudjuk, hogy a bürokrácia minden állami és közületi téren mutatkozik. A termelvények olcsóbbodását sem lehet biztosan remélni egyedül az államosítástól. Csak egy példa. Nálunk ugye állami monopólium a dohánygyártás, mégse olyan olcsó a füstölmi való. — Azután, hogy több munkáskezet lehetne foglalkoztatni államosi-

November 4-én kerül sor a békeszerződések felülvizsgálására

A londoni Observer írja: November 4-én kerül sor az öt békeszerződés végső döntő tisztázására. Ekkor dől el, vajjon a világ a háború lassu felszámolására és rendezésére fel, vagy a két tömb közötti heves összecsapás felé halad-e. A nyugati hatalmak különösen Amerika a párisi értekezlet ajánlásait a további tárgyalások alapjának tekintik, míg a Szovjet Unió a Négy Nagynak a békeértekezlet előtti megállapításából akar kiindulni.

A november 20-ra kitűzött értekezlet Németországgal kapcsolatban, az év legnagyobb diplomáciai eseményének ígérkezik. Fontosabb döntéseket azonban aligha hoz majd. Keves kilátás van arra, hogy lényeges kérdéseket elővehessenek és még kevesebb arra, hogy azokat el is fogadják.

Január előtt, amikor a külügyminiszterek tanácsa összeül. Nyugat-Európában. Az Observer szerint Ausztria kilátásai különösen rosszak. Ausztria az európai békealkotási tárgysorozat legvégére kerül és a további megállapítás és politikai homály bizonytalan ideig tartó kilátása előtt áll. A november 20-i külügyminiszteri értekezleten Ausztria csak a német kérdés rendezése után kerül szóba.

A Spectator a békét előkészítő párisi értekezletről ezeket mondja: *«Az Olaszországgal, Bulgáriával, Magyarországgal, Romániával és Finnországgal kötendő szerződések sem külön-külön, sem együttesen nem fenyegetik, de nem is erősítik az európai béke lehetőségét.»*

Megkezdődött a nemzetgyűlés új ülészaka

A nemzetgyűlés új ülészakának első ülését kedden délelőtti nyitotta meg Varga Béla házelnök. A házszabályoknak megfelelően újból felolvasta a köztársasági elnök berekesztő kéziratát amelyet a nemzetgyűlés tagjai felolvasva hallgattak végig.

Következett az új ülészak tisztikarának megválasztása. A nemzetgyűlés alelnökeivé *Kossa Istvánt és Kéthly Annát*, házelnökké pedig *Futó Józsefet, Gyurkovics Károlyt, Hegyesi Jánost, Kiss Károlyt, Rátkó Annát és Vörös Vincét* választotta meg.

Ezután az elnök a nemzetgyűlést második ülészakra megalakultnak jelentette ki, majd a házszabályok alapján javasolta, hogy a nemzetgyűlés az új ülészakában ülését hétköznaponként, 10 órakor kezdje és 4 óra hosszáig tartsa, interpellációs napként pedig a szerdai napot jelölje ki. A nemzetgyűlés az elnök javaslatát elfogadta.

Az elnök bejelentette, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését ma, szerdán délelőtti tartja, napi rendjén az egyes bizottságok megválasztásával.

Belpolitikai tanácskozások

Budapestről jelentik: A politikai életben megindultak a kibontakozási tanácskozások. Hétfőn délben Kovács Béla, a Kisgazdapárt főtitkára, Szakasits Árpáddal és Rákosi Mátyással tanácskozásra ültek össze. A tanácskozások során szükségesnek mutat-

kozik, hogy a Kisgazdapárt is állást foglaljon a tanácskozások egyes fázisaival szemben, ezért a Kisgazdapárt politikai bizottságát kedden délutánra egybehívták s ezzel egyidőben a kisgazda képviselői csoport is tanácskozott.

Schuschnigg Hollandiában

A Tass iroda hágai jelentése szerint hollandiai katolikus körök Schuschnigg volt osztrák kancellár Hollandiába való megérkezése alkalmából több összejövetelt tartottak. Ezekről kizárták a nyilvánosságot és a rendőrség szigorú védelme alatt állottak. Holland lapok jelentése szerint az összejöveteleken Schuschnigg mondtott beszédet a nyugati tömbről. A niemegei katolikus egyetemen Schuschnigg Churchill theoriájának védelmében szállt szóra.

Vizsgálat Göring öngyilkossága ügyében

A berlini szövetséges ellenőrző bizottság hétfőn König tábornok elnöklésével ülést tartott és ezen tudomásul vette annak a vizsgálótanács eredményét, amelyet az amerikai hatóságok indítottak Göring öngyilkossága ügyében. A tanács elé terjesztett iratcsomó több levelet foglal magában. Ezeket Göring feleségéhez és más személységeihez hitélte. A vizsgálat eredményéről eddig még semmit sem közöltek hivatalosan.

tott üzemekben? Ehhez a reményhez is sok kétség fér. *Hissen éppen most folynak az államvasúti műhelyekben az elbocsátások.* Ha az államosítás kétségtelen erővosszere volna a munkanélküliségnek, akkor nem kellene elbocsátani egyetlen állami üzemből sem embereket.

De a legfőbb érv az, hogy a magánkezelésnek helyet kell biztosítani, ha gazdasági életünk fejlődését akarjuk biztosítani. Nem mondjuk, vannak területek, ahol az államosításnak szüksége mutatkozik. Ilyennek vélte a Kisgazdapárt is a szénbányászatot és az energiagazdál-

Elutasították Kolosváry-Borcsa újrafelvételi kérelmét

A jogerősen golyó általi halálra ítélt Kolosváry Borcsa Mihály ügyvédje utján újrafelvételi kérelmet terjesztett a népbíró elé. A népbíró az újrafelvételi kérelmet elutasította. Fellebbezés útján végső döntés céljából felkerült a NOT elé. A köztársaság elnöke, mint ismeretes, szabad folyást engedett úgy Kolosváry

Borcsa Mihály, mint vádlott tartsa, az ugyancsak golyó általi halálra ítélt Kassai Schallmajer Ferenc ügyében az ítélet végrehajtására, de a népbíró még nem hirdette ki előtűk, hogy végrehajtható a halálos ítélet. — Az iratok rövidesen visszakérülnek a népbíróra a NOT-tól.

Antal István, Hellebronth és Horváth György kegyelmet kapott

Budapestről jelentik: Az államfő Antal István, Hellebronth Vilmos altábornagy és Horváth György egykori kassai rendőrfőkapitány sorsa fölött meghozta

döntését: öt kegyelmezési jogával és így mindhármukkal szemben a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatták át.

Truman elnök nyitja meg az UNO közgyűlést

Szerdán történik meg az Egyesült Nemzetek közgyűlésének megnyitása. Sorra érkeznek az 51 nemzet küldöttségei Newyorkba. Truman elnök pedig készül megnyitó beszédére, amelynek nagy jelentőségét az a tény is előrevetíti, hogy az elnök tegnap részleteibe menően megvitatta mondandóit Byrnes külügyminiszterrel.

tratórú tesznek tanúbizonyságot. Komoly figyelmet keltett világszerte Noel Baker megállapítása, amely szerint „a megegyezésen kívül csak egy alternatíva volna: az atomháború”, de a legnagyobb jelentőséget mindenki a szovjet részről elhangzó béktülszóna hangját kijelentésének tulajdonítja.

Az amerikai sajtó igen jó jelnek tekinti Molotovnak azt a tegnapi elhangzott nyilatkozatát, hogy a Szovjet Unió a legteljesebb támogatást fogja nyújtani az Egyesült Nemzetek szervezésének.

Az amerikai sajtó igen jó jelnek tekinti Molotovnak azt a tegnapi elhangzott nyilatkozatát, hogy a Szovjet Unió a legteljesebb támogatást fogja nyújtani az Egyesült Nemzetek szervezésének.

Hogyan kapja meg a munkás a családi pótlékot

A hivatalos lap 234. számában megjelent a népjóléti miniszter rendelete a munkások családi pótlékáról szóló előző rendelet végrehajtása tárgyában.

a hónap 5. napja után beküldött igénybejelentésekre pedig a családi pótlékot a következő hónapban utalja ki a munkavállalónak.

A rendelet szerint családi pótlék jár annak a munkavállalónak, aki 1946 októberében legalább 15 napig munkaviszonyban állott minden 16. életévét be nem töltött törvényes, házasságon kívül született vagy örökbe fogadott gyermeke, illetőleg mostoha gyermeke és unokája után, akit saját háziartásában tart el.

Magyar intézet a leningrádi egyetemen

Keresztury Dezső vallás- és közoktatásiügyi miniszter a leningrádi egyetemen létesítendő magyar intézet megszervezésére dr. Szentmihályi János miniszteri titkárnak adott megbízást. Szentmihályi november elején Moszkvába utazik, hogy ott a leningrádi magyar intézet létesítését a Szovjet Unió illetékes szerveivel megbeszélje.

A családi pótlékra irányuló igényt az igényjogosult munkavállaló a munkáltatónak bejelenteni köteles s ugyanakkor átadja a saját, valamint gyermekeinek születési anyakönyvi kivonatát. Ha külvánltan él az igényjogosult, a bejelentéskor köteles átadni az igazolást, hogy gyermekeit saját háziartásában tartja el. A munkáltató *«Igenybejelentés» feliratu hivatalos nyomtatvány űrlapot tölt ki és irat alá az igényjogosulttal. A munkáltató az igénybejelentéseket az OTI-nak tartozik beküldeni. Az OTI a hónap 5-ik napjáig megküldött igénybejelentésekre a családi pótlékot ugyanabban a hónapban,*

Novemberben cukorkiosztás lesz

Bárános közellátásügyi miniszter kijelentette, hogy november hónapban is 25 dekagramm lesz a kenyérfejladag, ezzel szemben az ország közellátásában nagyon lényeges javulás lesz majd, mert 25—30 dkg cukrot fognak kiosztani. Ami a kenyérfejladagot illeti, ebben a tekintetben a miniszter újításra készül és lehetővé teszi, hogy azoknak, akik a 25 dkg-os kenyérfejladagot nem óhajtják elfogyasztani, cukrot, vagy zsiradékot fognak kiszolgáltatni. A mennyiség megállapítása tekintetében a tanácskozások még folyamatban vannak.

Igazolvány képek
HORVÁTH FOTÓKÖL.
Símonty utca 1 b.

Diadalmas asszony B. bérlet.

TELEFON 110.

Bonyodalmak a lengyel, román, bolgár választások körül

Az Egyesült Államok külügyminisztériuma több jegyzék szöveget hozta nyilvánosságra, amelyet Amerika, Bulgária és a Szovjet Unió váltottak egymással. Ezekből kitűnik, hogy a Szovjet Unió, Bulgária belügyeibe való durva beavatkozással vádolta az Egyesült Államokat, amiközben azok azt javasolták, hogy a szövegeket szövetségi ellenőrző bizottság igyekezzék elősegíteni a bolgár képviselőválasztások szabadságának biztosítását.

Lengyelországban Mikolajczyk az ellenzéki parasztpárt vezére tiltakozott az ellen, hogy a kormányhatóságok az elmúlt nyolc hét alatt pártjának 19 vezetőjét és 797 egyszerű tagját letartóztatták Londonban igen komolyan féltik meg a kormány akcióit és nem tartják összeegyeztethetőnek a szabad választások fogalmával.

Romániában Maniu külföldi megfigyelőket kéri a választásokra, a kormány szövegében azonban kijelentette, hogy megfigyelők kiküldése illetéktelen beavatkozás lenne Románia belügyeibe.

A legsúlyosabbnak Bulgáriában látszik a helyzet, hiszen a küszöbön álló választásoktól

függ, hogy az angolszász hatalmak elismerik-e végre a jelenlegi bolgár kormányzatot. Washingtonban az a meggyőződés uralkodott, hogy ilyen körülmények között a választások nyomán megalakuló bolgár kormányának kevés reménye lehet az USA részéről történő elismerésre, ami pedig a bolgár békeszerződés aláírásának nagymérvű elhalasztódását vonhatja maga után.

Az angol külügyi hivatal szövegében kedden bejelentette, hogy a brit kormány utasította Hasston Boewel szófiai brit politikai képviselőjét és Oxley tábornokot, a bulgáriai Szövetségi Ellenőrző Bizottság brit képviselőjét, hogy tegyen lépéseket a bolgár kormánytól és az Ellenőrző Bizottságtól, hogy a jövő vasárnap esedékes bolgár országos választásokkal kapcsolatban az ellenzéki pártok nem éljenek szabadságuk. A szöveg szerint Anglia nem fogadhatja el azt az álláspontot, hogy a bulgáriai választások lefolytatása tisztán a bolgár kormányra tartozó belügy, minthogy 1945-ben a jaltai értekezleten a Három Nagy abban állapodott meg, hogy a volt ellenséges területeken megtartandó választásokat szabadon és becsületesen folytatják le.

get nem tettek, más célra felhasználni nem szabad.

A szakminiszter a traktorral végzett bérértékelés, traktorozás és kultivátorozás legmagasabb díját okt. 15-i hatállyal újabban megállapította és ez szerint a bérértékelés díja kötött talajon kat. holdanként és cm-enként 2,10 forint, vagyis 20 cm-es mélyszántás esetén 42 forint a díj az összes üzemanyagokkal együtt. Ejjel végzett szántás díja 10 százalékkal magasabb. Három kat. holdnál kisebb területen 5 százalékkal magasabb munkadíj számítatik fel. Fogas vagy simítás használatkor kat. holdanként 1,80 forint kifizetés és luttalpu kultivátorozás díja 16,80 forint, más kultivátorozás pedig 14 forint kat. holdanként.

Ha a gazda adja az üzemanyagokat, úgy a bérértékelés díja kevesebb 32 fillérrel, bértársaságé 5,60 forinttal, ill. 4,20 forinttal.

A város területén az összes földet a bér munkák tekintetében mind kötött talajnak tekintendő. A mélyszántás legalsóbb kötelező határa 18 cm, az ennél alacsonyabb mélyszántás szántató gazdák a 18 cm-es mélyszántás esetén járó díjakat tartoznak megfizetni a bértraktorosoknak.

Mivel az üzemanyagok leszállítása folytán bérértékelési díjak is lényegesen mérsékelve lettek, — továbbá a gazdák az őszi szántási munkák elvégzésére végett hitelnyújtásban részesülhetnek és az időjárás is kedvező, a bértraktortulajdonosok gépjel üzemképes állapotban vannak és várnak az idő és szakszerű munkálatok végzésére, felhívja a Term. Bizottság a gazdatársadalmat, hogy azonnali jelentkezzenek vagy az egyes általuk ismert traktortulajdonosnál, vagy a traktorosok szakszervezeténél (Arany János u. 2. I. em.), vagy a Term. Bizottságnál a traktorok igénybevétele és azoknak állandó és folyamatos munkával való ellátására.

A donytermelők pajtaépítéshez faanyagokat igényelhetnek a méretek pontos feltüntetésével a Dohánybevéltő Hivatalnál legkésőbb okt. 15-ig.

SZÍNHÁZ — MOZI

CSOKONAI SZÍNHÁZ:
Szerdán 7 órakor: Diadalmas asszony. B. bérlet.
Csütörtökön 7 órakor: Tanító, — Premierbérlet.
Pénteken du. fél 4 órakor: Az a huncut boszorkány. Gyermekek előadás.
Pénteken este 7 órakor: Tanító. A. bérlet.
Szombaton délután fél 4 órakor: Az a huncut boszorkány. Gyermekek előadás.
Vasárnap du. fél 4 órakor: Muzetelen lány.
Vasárnap este 7 órakor: Muzetelen lány.

KAMARA SZÍNHÁZ:
Csütörtökön 7 órakor: A varázsgedő és Fortunio dalja. Az Ady Társaság IV. bérleti estje.

Gyermekek előadást tart a Csokonai Színház pénteken. Az a huncut boszorkány paratitulus mulatságos, táncos darab kerül előadásra. Homonay Ferenc rendezi a gyermekoperettet és ugyanez a 6 tanítótja be a tanítókat. Színházunk lesz november 9-én az Arany Bika nagytermében. A bál egyik szociális célja, hogy az országban megnyíljanak a Vén Diófa vendéglő U. Kovács Teréz, a darab utóéletlen „Juli néni”-jének vezetésével.

Hegyaljai Kiss Géza, az ismert főlelkészator színdarabot fejezett be és azt benyújtotta Belezay István színházgátnak.

Igy történt. A világtörténelem egyik legnagyobb katonai eseménye kétségkívül az az invázió volt, melyet az angolszász csapatok a háború utolsó nyarán hajtottak végre a fasiszta Németország ellen. Erről a gigászi hadműveletről szól az Igy történt, melyet 500 hadtudósító örökített meg féte kockázataival. Ez a film nem riport, sokkal több annál. Minden kockája maga a történelem, a XX. század méreteiben és eszközében egyaránt megdöbbentő pokoli színház. A filmet Budapesttel egyidőben csütörtökön mutatja be a Vigzínház.

Baja Mihály lelkészi jubileuma

Baja Mihály 25 évvel ezelőtt foglalta el debreceni lelképásztorkodásának helyét. A Kossuth u. egyházzsolt ebből az alkalomból vasárnap a délutáni istentisztelet után a templomban Baja Mihály iránti szeretetének külső jelét adta azzal, hogy három darab ezüst kehelyt ajándékozta meg. A templomot megtöltötte sokaság előtt Bihinyi János s. lelkész hirdette igét. Az istentisztelet végzetével dr. Vársány István, az egyházzsolt főgondnoka az úrasztalánál emlékezett meg Baja Mihály lelképásztori munkájáról, mely az ember szeretet jegyében folyt le. Kicsoda Baja Mihály az egyházban és a nemzet életében, nem a kortársak, hanem az utódok fogják megállapítani. Most sem az embert jöttünk magasztalni, hanem Istentek hálát adni, hogy Baja Mihályt rendelte, mint eszközt az itteni szolgálatra. Baja Mihály mit sem tudva a megemlékezésről, könnyes szemmel adott hálát Istennek, hogy az ő gyarló személyét eszközül használta fel. Öszinteséggel, igazsággal és szeretettel igyekezett szolgálni. Bibliából választott igéje mindig ez volt és marad: „Légy hív mindhalálig”. Ez vezette 5 éves amerikai szolgálatában, ahol három templomot építtetett. Ez a túrkével gyűltekeztekben és 1921 óta Debrecenben. (si)

Hírek hadifoglyokról

Az alábbiak jelentkeznek levél átvételre végett: a Vöröskereszt Tudósító irodán (Hatvan utca 6.): Szűcs Viktor közművessegéd, Honvéd u. 56. Szilasi József közművessegéd Sámson u. 34. Szabó Imréné Huszár Gál u. 63. Szilágyi Miklósné, Uzonyi Gáborné és dr. Tolnay Lajosné.

A Magyar Vöröskereszt debreceni kirendeltségéhez (Hatvan u. 6. I. em.) újból érkeztek kutatólapok. Azok a személyek, akik eddig még nem hallottak hírt elűnt, vagy hadifogságba esett hozzátartozóikról keressék fel a Vöröskeresztet és töltsék ki a kutatólapot mert így hamarosan eredményt érhetnek el elűntjükkel kapcsolatban.

Pénteken városi kisgyűlés, szombaton közgyűlés

Pénteken délelőtt a városi kisgyűlés ülést tart. A tárgysorozaton az előkészítő javaslatok között szerepel a közmunkavállalás beszedési eredményének megjavítása céljából véleményező bizottság létesítésére vonatkozó javaslat, tárgyalni fogja a kisgyűlés többek között a várospolitikai munkaprogramról szóló jelentést. Szombaton lesz a törvényhatósági bizottság közgyűlése.

Dr Ruzska István meghalt

Az utóbbi négy évtized alatt Debrecennek közismert és mindenki által szeretett alakja hunyt el vasárnap virradóra a körégyon elhagyatva s csupán pár meghittebb barátja által látogatva. Dr. Ruzska István ügyvéd, több évtizeden át a város törvényhatósági bizottságának tagja nem, alapított családát s mindazt a szeretetet, jószágot, amit benne a Teremtő úr dúsán halmozott fel, embertársaira pazarolta. Valahán igaz kiterjedt klientúrájú ügyvéd volt, de az ügyvédi pályán nem élt meg, hanem a dalosok voltak. Ő maga is dalos volt testestől-lelkestől. A Városi Dalegyületnek 40 éven át tagja, aranyérmes társelnöke, vezetékségi tagja a Szent László-dal-egyletnek, igazgatósági tagja a daloskerületnek. Alig volt az utóbbi évtizedekben olyan dalosmegmozdulás, amelyből ki ne vette volna a maga irányító, utat mutató szerepét. A dalpróbákra úgy ment fel, mint az apa jár háza családjához, gyermekeihez. A szó legemesebb értelmében vett demokrácia volt, egyszerű, józans, megleltük, társadalmi előteletektől mentes, minden góg híjjával levő igaz ember. A katonaságnál tartalékos századosi rangot ért el. Az első világháborút végig harcolta. Az utóbbi évek testi, lelki szenvedései ágyának döntötték ezt a pártatlan jó embert. Hozzájárultól csaknem mindnyájan már korábban elhaltak s így végző útjára csak a dalosok százai fogják emlékezni szerdán délután 2 órakor „Pista bácsit”.

A villamos elé vetette magát egy fiatal lány

A Kossuth utcán járókelők kedden délután 4 órakor arra lettek figyelmesek, hogy egy fiatal lány a színház előtt a robogó villamos elé veti magát. A 4-es villamos kocsivezető nyomban fékezett, azonban már nem tudta elkerülni, hogy a kerekék elné kapják a lányt, aki fejével a karjún és mellén szenvedett súlyos sérüléseket. Eszméletét nem veszítette el és miközben sebeitől pattant a vér, hangosan sikoltott fájdalomában.

Nagy Ilonát úgy szedték ki a mentődeszka alól, hogy az összegyűlt tömeg segítette megemléni a villamost.

A sebészeti klinikára szállították, ahol kezelés alá vették. — Allapota súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség megállapította, hogy az életű Nagy Ilona 19 éves bősörményi lány aki Debrecenben lakás és foglalkozás nélkül volt és egy razzia alkalmával előállították.

Debreceni vívók győzelme

Vasárnap rendezte a DKASE vívószafejeztválya a DEAC-al karöltve bárátságes vívócsapatmérkőzését a budapesti Kozalkalmazottak SE vívócsapatával, mely jelenleg a legerősebb vívócsapatnak számít az első osztályban és így az idei csapatbajnokságok legerősebb jelöltje. A fővárosiak legerősebb versenyzőikkel jöttek Debrecenbe.

A kardcsapat mérkőzés izgalmas küzdelem után, amelyben a debreceni végig vezetett 9:7 arányú debreceni győzelmet hozott. A debreceni vívók legjobbak formájukban vívtak és nemcsak győztek, hanem olyan szép vívást produkáltak, hogy a pestiek egyhangú esodátat is kívívták akik a mérkőzés után megállapították, hogy versenyeik teljesen reális volt és közölték, hogy a debreceni vívók bármelyiket szívesen látnák saját csapatukban. A debreceni győzelmet közöl dr. Szép hármat, Erhardt, Sinay és dr. Ungár 2—2 szereztek. A pestiek legerősebbje dr. Szilassy magyar bajnok volt aki 4 győzelmet szerzett egyen-

lőtenek, míg Bonay 2, Tilly 1 és dr. Nyáry 0 győzelmet ért el. A mérkőzés után a pestiek azonnali visszavágó mérkőzésre hívták ki a debreceniek Budapestre, amely tavasszal körül majd levárosa. A tornamérkőzés a nagyobb rutinnal pesti versenyzők: főleg a 9:1 arányú győzelmét hozta, az egyes mérkőzések azonban nem mutatták a pestieknek ezt a féltékeny, mert minden egyes találatért keményen meg kellett nekik küzdeni. A debreceniek fényes győzelme a kardvívásban egyttal Ferenczy Pál vívómester dicsősége is, aki a mostoha körülményekkel dacolva farduhadtalanul dolgozik a debreceni vívósport érdekében, amely ezzel a győzelmével túl nőtt a helyi kereteken. A mester megérdemelné Debrecen sportteretó társadalmától, hogy tevékenységét anyagiakkal is jobban támogatták.

A KISGAZDA PÁRT HIREI

A NŐI TAGOZAT esütörtökön délután 4 órai kezdettel a párt-szervezet nagytermében taggyűlést tart, melyen Dézsa György tart előadást, Gál Gyula pedig politikai beszámolót mond. Kérjük a női tagjainkat, hogy a taggyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A KJNIZSI T. E. szombaton este 8 órai kezdettel az Arany Bika-összes termelében „Őszi Bál”-t rendez. Gyerekek és meghívottak a KJNIZSI T. E. hodájában igényelhetők, a hivatalos órák alatt 8—1-ig.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

MA 3/4 órai kezdettel tartja a Független Ifjúság szokásos heti Parlamentjét. A mai Parlamenten dr. Kovács Béla gimn. tanár „Megteremthető-e a világéke” címmel tart előadást. Ezáltal is szerepel a külpolitikai tájékoztatás a Parlament műsorán, melyet Gál Gyula fog megtartani, majd Zilahy Tibor számol be a budapesti tárgyalásokról. A Parlament iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, ezért a vezetésnek minden Független Ifjúsági tag pontos megjelenését kéri.

MA délután 4/3 órai kezdettel a debreceni Elnöki Tanács ülést tart, minden tag megjelenése kötelező.

A LEÁNYCSOPORT esütörtökön négy órakor tartja szokásos összejövetelét. Felkérjük a tagokat, hogy pontosan jelenjenek meg, mert a kultúrdeputátnál kapcsolatos ügyek megtárgyalására kerül sor.

Szétvert fejű férfi holttestét találtak a Fancsikán

A Fancsikán az országgyűlési körében 20—25 év körüli férfi holttestét bukkantak a járókelők. Orvosi megállapítás szerint a tetem már 4—5 hónapja hever a földben eltemetve, karjairól és a lábáról lerágták a húst a kőbor kutyák, ruhájából a személyazonossági iratok és pénz hiányoznak, ami arra mutat, hogy rabló gyilkosság áldozata lehet az illető.

A holttest koponyáján több szakított sérülés van, amiből két-szögletű megállapítható, hogy tempa tárgyval verők agyon. A nyomozás megindult a holttest személyazonosságának és a rabló gyilkosság elkövetőjének megállapítására.

Külföldi rádiók magyar nyelvű adásai

A téli időszámítás bevezetése változásokat idézett elő a külföldi rádióadományok számára idejében. A rádióhallgatók számára ezton közöljük a magyar adások pontos idejét, időtartamát és hullámhosszát:

A moszkvai rádió napjában kétszer ad magyarul híreket. Először délután fél 5-től 6-ig a 10, 20, 25, 26, 31, 31 és fél rövidhullámon, valamint a 315 és 360 m középhullámon. A második magyar nyelvű adás este negyed 8-tól fél 8-ig a 31, 411 m rövid és a 360 m középhullámon.

Amerika ugyancsak kétszer közvetít magyar nyelvű adást. Este fél 8-tól 8-ig közvetlenül Newyorkból a 16 és 19 m rövidhullámon, valamint Észak-Afrikán át teleröve a 49 m rövidhullámon. A második adás este háromnegyed 10-től 10-ig a londoni rádió 25, 31 és 41 m rövidhullámhosszon és Észak-Afrikán át a 49 méteren.

London háromszor ad napjában magyar műsort. Reggel háromnegyed 8-tól 8-ig a 25, 31 és 41 m rövidhullámon, délután negyed 3-tól fél 3-ig a 25, 31, 41 és 49 méteren és este fél 9-től 9-ig a 25, 31, 41 méteren, valamint az 1795 méteres hosszuhullámon.

Vigzínház
m o z g ó
Ma utoljára
4, 3/6 és 1/8 órakor
a legremekebb amerikai
vigjáték:
Mindennek a férj az oka
Fősz.: Myrna Loy — Mel-
wyn Douglas.

METEOR
filmszínház
Ma és holnap 5 és 7 órakor
REPULÓ KALÓZ
Kisero műsor. Amerikai hirodó
Ritmus parádé.

Hétlőn 750 munkás áll munkába közmunkáknál

Szabó Zoltán ujjáépítési miniszteri tanácsos debreceni tárgyalásai alkalmával közölte a város vezetőivel, hogy a miniszterium Debrecenben is közmunkákkal akarja a munkanélküliség kérdését megoldani.

A közmunkák keretében ma 100 munkás megkezdte a munkát a repülőter helyreállítási munkálatainál, hétlőn pedig további 650 munkás áll munkába a Tócsa kitérő felújításánál, az új állóvadász-terület felújításánál és a Pozsonyi utat bekötő útnak földmunkáinál.

A város műszaki ügyosztálya felhatalmazást kapott arra, hogy abban az esetben ha több munkás jelentkezik, ezt azonnal jelenjese az ujjáépítési miniszteriumnak, amely engedélyt ad további munkások felvételére.

A Pozsonyi utat bekötő útja a Rákosi telepet köti össze a várossal. A földmunkák elvégzése után jövőre makadással burkolják az utat.

Tavasza meglesz az új állatvásártér

Debrecen város híres volt állatvásáraitól. Messze vidékről hajtották fel a marhákat, sertéseket lovakat a debreceni állatvásárokra. A Baromvásártér szolgálta régebben a vásár céljaira. Most ezen a területen a munkáskertváros építkezései indultak meg.

A Diószegi úton szűk helyre összehúzódtak a Vásárpénztár telepén tartják most az állatvásárokat. A város foglalkozik új állatvásártér kijelölésével. A legalkalmasabbnak a Vágóhid mögötti terület 22 katasztrális hold terület mutatkozik az állatvásár céljaira.

Szabó Zoltán ujjáépítési miniszteri tanácsos debreceni megbeszélései folyamán a város vezetőinek sikerült a Vágóhid

mögötti új vásártér kiépítésére az ujjáépítési miniszterium jóváhagyását és anyagi hozzájárulását a munkabérek fedezésére kieszközölni. A munkálatok az ujjáépítési miniszterium által szervezett közmunkák keretében indulnak meg.

Már hétlőn megindulnak a földmunkák. A terület ugyanis egyenlően, dombos-dombos, előbb ki kell egyenlíteni a talajt. Aztán kerül sor a kerítések megépítésére, erre a városi költségvetés nyújt fedezetet. Minden remény megvan arra, hogy még a tavasszal átadják rendelkezésének az új vásártér, amely megfelelő arányával alkalmas lesz az egy-egy nagyobb felhajtás befogadására.

Hadirokkant adó bevezetését kéri a HONsz

A HONsz, a hadigondozottak érdekképviseletének debreceni csoportja közel 3000 családfőt, családtagokkal együtt mintegy 12.000 személyt tömörít magába. A csoport legutóbbi tagértekezletén állást foglalt a hadigondozottakat érintő kormányrendelettel kapcsolatban.

Kérték a debreceni hadigondozottak, hogy a sérelmes 8980-as rendeletet helyezték hatályon kívül. Sérelmezik azt, hogy a hadigondozási díjból a hadigondozott külön keresete levonásba jöjjön s a 300 forintos vagyoni cenzust csak a hadiözvegyekre nézve hajlandók elfogadni akkor, ha a hadirokkantakkal szemben a vagyoni cenzus bevezetésének tervét elvetik.

Feltétlenül elvárják a hadigondozási járulékok végleges rendezését úgy, hogy már valóságos nyugdíjak legyenek azok és biztosítsák a legszerényebb emberi megélhetést.

Fedeztetni a kormány figyelmébe ajánlják a hadirokkant adó bevezetését, amely alól meniesek csak a hadigondozottak és a nap számot meg nem haladó fizetésűek lennének. Adóztassák meg a szórakozó helyek helyelőjveit, adjanak ki helyeget, adóztassák meg a vasúti jegyeket, a fényvadász adó alá eső tárgyakat a hadirokkant alap javára.

A debreceni HONsz a kívánásait eljuttatta a miniszterelnökhöz, az országos központhoz és minden illetékes hatósághoz.

Megártott a bor a hazatért fogolynak

A debreceni népbíróság kedden tárgyalta Vass István hajdusóválti lakos, gazdaleány, bűnügyit, akit a demokratikus államforma jogi védelméről szóló törvény alapján vontak felelőségre. A vád szerint Vass — aki majusban tért haza hadifogságból — a hajdusóválti mozbau előadás közben szidalmazta a demokráciát, majd a rendőrséget és két rendőrt tetleg is bántalmazott. Vass azzal védekezett, hogy hazaérkezése után első ízben ivott b ort és annyira becsipett, hogy nem tudott magáról. A kihallgatott tanuk is igazolták, hogy oly nagy mértékben azott el, hogy a mozbau leest a székéről, dülöngözött, úgy kellett kihuzni a teremből, a karjába vett egy gyermeket, de azt is el ejtette. A népbíróság Vass Istvánt fölmentette a vád alól, mert megállapította, hogy öntudatlan-ságig ittas volt, nem volt beszámítható. A felmentő ítélet jogerős.

Angoraszört, gubancot
magas áron vásárolok.
Simonffy-utca 55. Balra 9-11 1-ig.

KALAPJA piszkos, formátlan?
szakszordón tisztítja, formázza
ifj. DALMI kalapmester, Vár-u. 2.

Arany Sándor, Erdei János és Máthé Imre agrárügyeleml tanári kinevezése

Tildy Zoltán, a magyar köztársaság elnöke a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a Magyar Agrártudományi Egyetem debreceni osztyálynak tanári tanszékére dr. Arany Sándor mezőgazdasági főiskolai nyilvános rendes tanárrá, a mezőgazdasági géptani tanszékére dr. Erdei János mezőgazdasági főiskolai nyilvános rendes tanárt egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

A köztársasági elnök a debreceni osztyál növénytan tanszékére egyetemi nyilvános rendkívüli tanári minőségben dr. Máthé Imre mezőgazdasági főiskolai nyilvános rendkívüli tanárt, egyetemi magántanárt nevezte ki.

A fogoly segített a megsérült fogházorón

A debreceni törvényszéken érdekes eset játszódott le. Molnár Béla fogházor egy női foglyot kísért vissza a tárgyalóteremből a fogházba. A folyosón a fogházor a síkos bakancsszeg következében elesett és oly szerencsétlenül terült el, hogy fejét a kövezetbe verte, elöntötte a vér és közel két óráig feküdt utána eszméletlenül. A női fogoly azonban nem szólt meg, sőt 6 részesítette első segélyben, igyekezett eszméltre téríteni a kiserő fogházort, majd orvosi hivatótt. A fogházor sérülése súlyos, de állapota javul.

Közbeszólás

A budapesti lapok október 2-1 számában jelent meg a hír, hogy Bárányos Károly közlekedési miniszter az ország minden ellátatlan és önellátó fogyasztója részére október hóban fél kilogramm sőt utal ki. Nem értjük, hogyan lehetes, hogy akkor Debrecenben október hóra már csak 15 deka sőt adnak az ellátatlan és önellátó fogyasztóknak.

Örömmel járulunk hozzá a kívánsághoz, amelyet a Kommunista Párt debreceni lapja szegez nekünk mondván: „Engedjék meg a túldobalor, hogy a mi belügyeinket mi kommunisták intézzük”. Reméljük, hogy az egyenlő elbánás elve alapján más pártok belügyeivel szemben hasonló módon ugyanezt az elvet fogják érvényesíteni.

A fentiek előrebocsátása után azonban meg kell jegyeznünk azt, hogy a fillegóriát ne téveszték össze az allegóriával, a közügyet a pártüggyel. Szerény véleményünk szerint az, hogy Debrecen városának adófizető polgárait meg fogják e terhelt jogtalan polgármesterhelyettesi nyugdíjakkal, valamint az, hogy ki lesz Debrecennek helyettes polgármestere, mégsem egészen csak párügy, sőt első sorban közügy. Közügye a városnak azért, mert a közigazgatási tisztviselői állásról van szó, ahol az első szempontnak a közügynek kell lenni, mint ahogy Nagy Ferenc miniszterelnök éppen a békési beszédében jelentette ki: „A közigazgatásnak is meg kell tisztulni a pártpolitikától”, ami természetesen nem azt jelenti, hogy a közigazgatási tisztviselő nem lehet lelkes tagja valamelyik pártnak, lehet, de amikor állását a közigazgatás területén elfoglalta, attól a pillanattól kezdve legeslegelső sorban a közt szolgálja, felelősséggel minden pártpolitika.

Végezetül is emlékeztetnünk idézzük lapjainkat, hogy akkor, amikor Végh Dezső súlyos betegség miatt elment, elfeledkeztek róla és csak a mi hasábjainkon megjelent felhívás után gondoskodott pártjuk, hogy Végh Dezső gyógykezelésének költségeit hozzájáruljon. Ne akarja tehát most úgy beállítani, mintha mi Végh Dezső személye ellen volnánk, vagy tőle sajnálnánk a nyugdíját, nem, mi csak precedens szeretnénk. Az elkésredést nem szeretnénk fokozni ezzel az ügygel akkor, amikor, mint már megírtuk, 30—40 évi szolgálattal anélkül, hogy reakció vádall illehetők volna, több száz tisztviselőt B-listáztak minden nyugdíj nélkül.

Tessék más megoldást keresni arra, hogy Végh Dezső megélhetése nyugalmabonulása után is biztosítva legyen. Kell egy olyan pártnak, mint a Kommunista Párt, alapja legyen erre, hiszen végeredményben első sorban a Kommunista Pártnak tett szolgálatait, a Kommunista Párt elveit szuevedett és csak másod sorban a demokráciáért.

Vagy tessék egy alapot létesíteni, amely alapján a kamatából történő Végh Dezső dotálása. Mi a magunk részéről sem zárkózunk el attól, hogy ahhoz az alaphoz hozzájáruljunk és hisszük, hogy még nagyon sok egyén és vállalat van, amely szívesen hozzájárulna egy ilyen alaphoz. Ahogy mi Végh Dezsőben nem a kommunistát nézzük, hanem az elveit, gerincében kiálló igaz embert, még sokan vannak ebben a városban, akik hasonló módon gondolkodnak.

Ismételjük, a mai viszonyok között, amikor a város gazdasági helyzete rendkívül siralmas, amikor a költségvetés szerint több mint 2 millió forint hiánnyal színlődik, akkor minden módon el kell kerülni az ilyen precedenseket, az ilyen kirívó, a köz zsebére menő adományozási látszatokat.

Arany TÖLTÖTOLLAK HURAY, Iparkamara.

Tündik László rendőrnagyot felülvizsgálták

A népbíróság egyik legutóbbi tárgyalásán öt tanuként kihallgatott rendőr egymásután vallotta, hogy Tündik László politikai nyomozó hadnagy bírta rá őket a hamis vallomások megtételére, illetve Tündik írta a vallomást, velük pedig aláíratta a hamis adatokat tartalmazó jegyzőkönyvet azzal, hogy azért soron kívül előléptésben részesülnek és őrsparancsnokságot kapnak. Tündik László nyomozó hadnagy ellen, aki a Kommunista Párt tagja, a múltban is merültek fel súlyos kifogások. Legutóbb a Szocialdemokrata Párt részéről lettek panaszok a főkapitánynál, hogy egy munkást kihallgatás közben összevert. Ebben az ügyben alig folyt le a fegyvelmije, már is újabb súlyos adatok merültek fel ellene a népbírósági tárgyaláson.

Dr. Molnár Győző rendőrfőkapitány közölte, hogy Tündik László nyomozó hadnagyot felülvizsgálták, és megindult ellene az eljárás.

Csak helyeselhetjük a debreceni rendőrség vezetőjének gyors és erélyes intézkedését.

Intézkedése nemcsak a közönségnek érdekében történt, hanem a demokratikus rendőrségnek is érdeke az, hogy sorából eltávolítsák a nem odavaló elemeket. Ezáltal komoly lépést tesz nek, hogy a rendőrséget, melynek valóban a magyar nép rendőrségének kell lennie, közelebb hozzák a néphez.

Budapest egy vagon árút vitt a tegnapi szarvasmarha vásáron

Gyenge felhajtás mellett élénk érdeklődés jellemezte a keddi ló- és szarvasmarhavásárt. Talán az áru kevés volta és a kereslet eredményezte az árak emelkedését. A gazda eladók a felhajtás gyengeségét ezzel magyarázták, hogy a vidékiek a Nyiregyházaán megtartott nagy állatvásárra vitték jószágukat, amelyekért jobb árakat remélnek elérni, viszont a kereskedői érdeklődés szerint a termelők ebben az időben mindig kevesebb árut bocsájtanak a vásárlók rendelkezésére s így magyarázható, hogy a keddi vásár átmenetileg visszaesett az elmúlt hetek élénkségéhez képest.

A keddi vásáron budapesti vevők újra jelentkeztek és egy vagonra való vágómarhát és levágásra szánt lóféléket szedtek össze. Az árak átlagosan így alakultak: Vágó állat 800—1500 frt, nyvendék üsző 150—300, másfél-két éves borjú 400—600 frt. Három hét előtt az élősúly kilójáért 1.50—1.60 frt-ot fizettek, ma 2.50—2.80 volt a kilókénti ár. Ezzel szemben a hatósági legmagasabb ár I. r. tehénél 3.40, másodrendűnél 2.40, ökör 3.60. Tehát az emelkedés még mindig a maximális árak alatt van.

A lóvásáron szintén kevés áru volt, de a kereslet is gyengének mutatkozott. Ennek dacára néhány esetben voltak vásárlások. Leginkább a jobb lovakat keresték. Két kis hegyiló 1600 forintért cserélt gazdát, egy jó fajta lovat 2350 forintért adtak el, közepes minőségű lóért 1700—2000 forintot fizettek. Az árak általában véve tartottak voltak. Vágó ló sok akad, melyek 3—400 forintért keltek el. Valamennyit Budapest vette meg a szerényebb néposztály hűseltetésének biztosítására.

Ittasan sertést lopott, kolbászt töltött, disznótort rendezett. Tivadar Lajos Bellegelő 514 szám alatti lakoshoz behatólt Katala Márton Határ-utcai földműves ittas állapotban és elvitte sertését saját lakására. Ott nyomban leszúrta, felbontotta és már éppen a kolbászt töltötte, amikor a rendőrség megjelent nála. Ittasságával védekezett.

H I R E K

A vármegye törvényhatósági bizottsága hétlőn közgyűlést tart. Ezt megelőzően a kisgyűlés szombaton ül össze. A tárgysorozaton a közúti költségvetés és a vármegye költségvetés módosítása szerepel, ezankivül előléptetési ügyek. Többek között dr. Kövér Elemér, dr. Róth Sándor és Kazár Tibor előléptetését fogják tárgyalni.

Méhészeti tanfolyamot rendez a Nektár Méhészeti Egyesület a kereskedelmi iskolában, amely f. hó 24-én, csütörtökön délután 6 órakor kezdődik s 12—14 napig tart, naponta este 6—8-ig. A hallgatók költségmegtérítésre 4 forintot tartoznak előre megfizetni. Jelenkezés ugyanott a tanfolyam kezdete előtt 4—6 óráig.

A Debreceni Ady-Társaság irodalmi osztálya okt. 24-én délután 4 órakor megbeszélést tart a Magyar-Szovjet Társaság Piac u. 49. sz. alatti helyiségében.

Felhívja a Magyar Államrendőrség Debreceni Főkapitányának Államvédelmi Osztálya a Magyar Nemzet Politikai Társaság volt vezetőségi tagjait, hogy adatszolgáltatás végett a fenti osztály II. em. 70. sz. szobájában 8—12 óra között jelenjenek meg.

Fekessel leütötték Ittas emberek Bodogos György nyírbrányi lakost. Súlyos állapotban vették orvosi kezelés alá.

GYÁSZROVAT

Üsaladunk valamennyi tagjainak nevében ezton tudatjuk, hogy

id. Füvessy Lajos

egy munkában eltöltött életét konyán elhunyt.

Szeretnénk e hó 24-én csütörtökön délután 3 órakor a Köztemető II. B. ravatalozójából a rón. kat. szertartás szerint helyezni örök nyugalomra.

Az enesztelő szentmise üdözetet 25-án szombaton reggel fél 9 órakor a Szent Anna utcai plébánia templomban mutatjuk be az Urnak.

Ez az értesítésünk a külön gyászjelentés is pótolja. Gyászolják gyermekei, unokái, nővére és rokonai. Lakás: Simonffy u. 15. Dankó temető.

id. Mezei Ferenc

gazdálkodó 91 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön du. 2 órakor lesz a 2. B. ravatalozóteremből, ref. szertartással. Gyászolják: bánatos gyermekei: Ferenc nejevel Fuzekas Klárával és gyermekeivel, Róza főtővel Szabó Józseffel, Lajos nejevel és gyermekeivel. Eseter valamint unokái dedunokái és kiterjedt rokonsága nevében is. Lakás: Csillag u. 80. Gebauer temetőkezei vállalat.

özv. Bartha Dánielné

Tóth Róza névű szabómester 61-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután négy órakor lesz a Köztemető II. A. ravatalozójából. Elhunytát leánya Hora Zoltánné férjével, testvérei, sógorai és kiterjedt rokonsága gyászolják. Lakás: Csillag utca 96. Gyászlap helyett. Bartha vállalat.

Klárka

szerelet kicsi leányom sárkövének avatása

vasárnap d. e. 12 órakor lesz a Köziemetőben

Kedves ismerőseimet ezton értesitem.

Varga Kozma Béláné

Széchenyi-utca 19.

NAGY LAJOS kelmefestő fest, tisztít gyorsan. Kifogástalan munkát Széchenyi-utca 50. szám.

